

Asia: VN/3882/2021

Lausuntopyyntö kansallista tieliikenteen päästökauppaa koskevasta arviomuistiolounnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleinen lausunto arviomuistiolounnoksesta

Voitte tässä lausua yleisesti arviomuistiolounnoksesta

Liikenteen päästövähennykset ovat erittäin tärkeitä vihreän siirtymän toteuttamisessa ja periaatteellisella tasolla hyväksyttävä asia.

Lapin kauppakamari toteaa, että kansallista päästökauppajärjestelmää ei tarvitse kehittää, etenkin tilanteessa, jossa Euroopan tasolta on jo tulossa ratkaisut koko unionin alueelle toteutettavaksi. Vain Suomessa tapahtuva polttoaineiden hinnannousu heikentäisi yritysten kilpailukykyä niin EU alueen sisällä, kuin globaalisti.

Lapin kauppakamarin mielestä päästökaupan vaikutusten arviointia ja kompensatiomallien kehittämistä on syytä jatkaa, mutta niin että pohjana on EU-tasolta jatkossa tuleva säätely, eikä Suomen kansallinen ratkaisu. Huolellinen vaikutusten arviointi mahdollistaa oikeudenmukaisten ja toimivien kompensatiomallien kehittämisen niille toimijoille ja toimintaan, johon EU-tason päästökauppa tulee Suomessa vaikuttamaan eniten.

Liikenteen hiilipäästöjä voidaan jo nyt alentaa parantamalla teiden kuntoa ja kunnossapitoa kauttaaltaan, sekä kehittää biopohjaisia polttoaineita raskaan liikenteen kalustoon.

Asian tausta ja valmistelu sekä nykytila ja sen arviointi

Voitte tässä lausua arviomuistion luvuista 1 ja 2

-

Päästökauppajärjestelmä päästövähennyskeinona

Voitte tässä lausua luvusta 3

-

Tieliikenteen päästökaupan toteutuksen vaihtoehdot

Voitte tässä lausua luvusta 4 (mm. päästökaupan toteutusvaihtoehdoista, toteuttamiskustannuksista (myös muista kuin viranomaisten hallinnollisista kustannuksista), seurannan, raportoinnin ja todentamisen järjestämisestä.)

Kansallista päästökauppajärjestelmää ei tarvitse kehittää tilanteessa, jossa Euroopan tasolta on jo tulossa ratkaisut koko unionin alueelle toteutettavaksi. Kaiken valmistelun tulee nyt keskittyä Euroopan tason toimenpiteiden oikeudenmukaiseen täytäntöönpanoon Suomessa. Suomen ei tule valmistella EU:n tasolta tulevaa sääntelyä tiukempaa mallia, tai mallia, joka tulisi voimaan aiemmin kuin muualla sisämarkkinoilla siirrytään vastaavaan.

Päästökaupan vaikutukset

Voitte tässä lausua luvuista 5.1.-5.5.

Arviomuistiot varten tehtyjen selvitysten mukaan polttoaineiden hinnan nousu johtaa korkeampiin kustannuksiin yrityksille.

Arviomuistiossa ei tule riittävällä tavalla esiin se, että polttoainekustannusten nousu vaikuttaa merkittäväällä tavalla etenkin pitkien etäisyyksien maakuntien yrityksiin ja elinkeinoelämään. Päästökaupan yritysvaikutusten kohdentuminen kohtelisi alueita epätasa-arvoisesti. Pitkien etäisyyksien maakunnissa, kuten Lapissa, yritykset kuljettava tavaroita ja raaka-aineita tieliikenteessä pitkiä matkoja. Kuljetettavat kuormat ovat huomattavan raskaita metalli-, malmi- ja metsäalan tuotteita. Lapin osuus Suomen viennistä on esimerkiksi yritysten määrä huomioiden varsin merkittävä. Lapin kauppakamari toteaa, että vaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon alueiden erilaisuus nykyistä paremmin.

Yritykset eivät pysty siirtämään kustannusten nousua kokonaisuudessaan hintoihin, tämä problematiikka korostuu etenkin kansainvälistä kauppaa tekevissä yrityksissä.

Kompensaatiot ja yhteenveto vaikutuksista ja kompensaatioista

Voitte tässä lausua luvuista 5.6. ja 5.7. (Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa muistion kompensaatiomalleihin sekä esittämään mahdollisia muita näkemyksiä kompensaatioiden tarpeellisuudesta ja vaihtoehtoisista toteutamistavoista.)

Elinkeinoelämään kohdentuvan oikeudenmukaisen ja toimivan kompensaatiomallin kehittämistä tulee jatkaa. Kompensaatiomalli on välttämätön EU-tason ratkaisujen käyttöönotossa Suomessa, jotta myös syrjäisempien seutujen yritysten kustannuskilpailukyky säilyy.

Kompensaatioiden tulee kohdentua sinne, missä kuljetuskustannusten nousu vaikuttaa yritysten kustannuksiin ja elinkeinoelämän kehittymiseen eniten, kuten pitkien etäisyyksien ja kylmien olosuhteiden Pohjois-Suomeen.

Kompensaatiomallien osalta tulee huomioida etenkin kuljetustuet, joita voidaan kohdentaa alueille, joissa hinnannousun vaikutus on pitkien etäisyyksien vuoksi suuri. Lisäksi suorat tuet kehityshankkeisiin ja kalustohankintoihin ovat keskeisiä.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Voitte tässä lausua luvusta 6.

-

Ansala Liisa
Lapin kauppakamari